

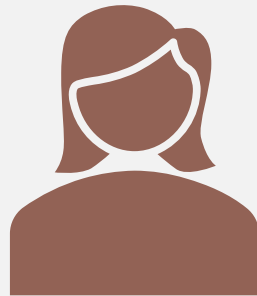
SLACHTOFFERS VAN ARBEIDSONGEVALLEN IN BEELD

Presentatie over een verkennend onderzoek naar arbeidsongevallen

Door Stella Jonkhout

In opdracht van de Stichting Arbeidsongevallen

Het verhaal van Anna

INTRODUCTIE

- Achtergrond onderzoeker
- Aanleiding onderzoek

Wat is er bekend over de situatie van arbeidsslachtoffers in Nederland en waar liggen eventuele kansen in het verzamelen van informatie over dit thema?

- Methode & opzet

Literatuuronderzoek

Interviews met experts,
deskundigen,
stakeholders

Diepte-interviews met drie
slachtoffers en één
nabestaande

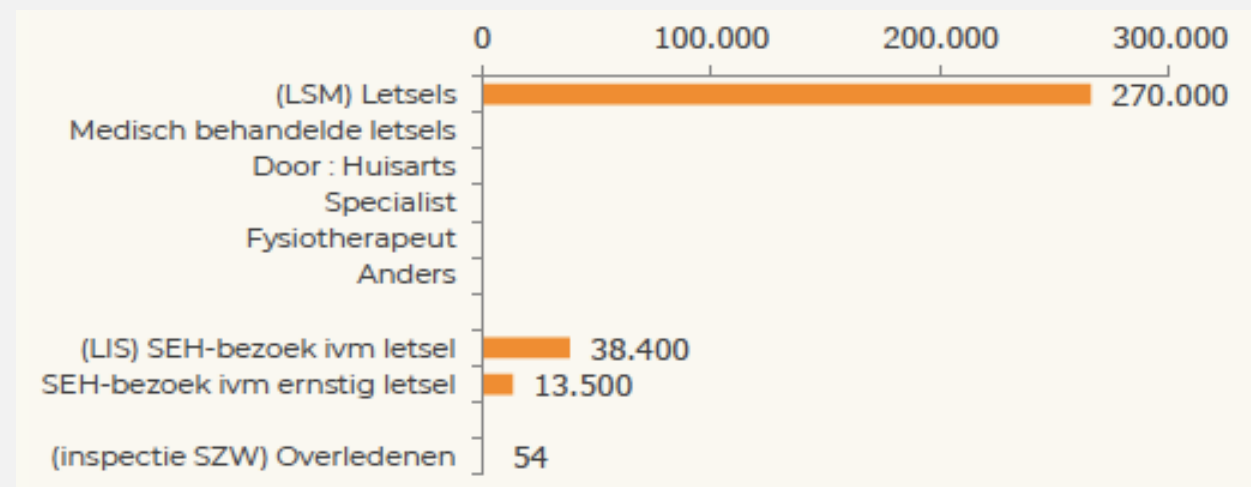
ONTWIKKELINGEN RONDOM ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

- Vanaf eind 19e eeuw verbeteringen richting veilig en gezond werken: een collectieve verantwoordelijkheid
- Arbeidsmarkt en arbeidsomstandigheden sterk veranderd afgelopen eeuw
Bijv. : Toenemende separatie overheid en arbeidsomstandigheden zorg sinds de jaren '80
- In Nederland en Europa verminderde belangstelling voor arbeidsomstandigheden zorg (politiek, maatschappelijk en wetenschappelijk)

FEITEN OVER ARBEIDSONGEVALLEN

- Jaarlijks ongeveer 250 duizend arbeidsongevallen (50 tot 80 dodelijke arbeidsongevallen)
- Geen dekkende registratie arbeidsongevallen in Nederland
- Internationale vergelijking niet goed mogelijk
- Verschillende manieren/methoden van registratie
- Verbeteringen aantallen arbeidsongevallen stagneren

Risico's voor arbeidsongevallen

- Vaker man
- Vaker in kleinere en middelgrote bedrijven
- Onregelmatige diensten

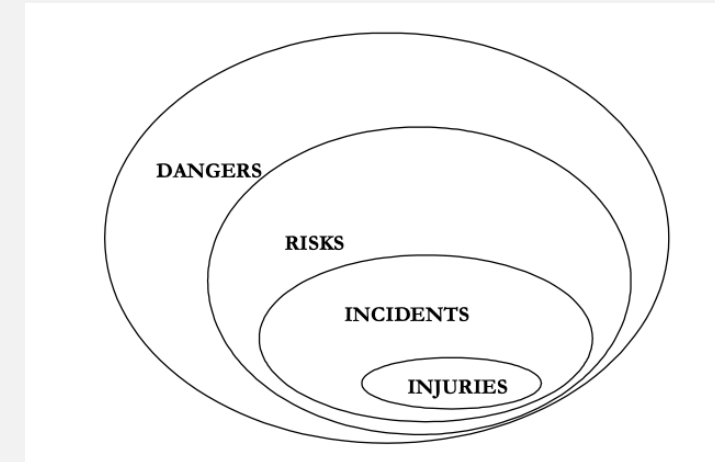
Risicogroepen: Jonge mensen, mensen met een migratieachtergrond, flexwerkers of uitzendkrachten

Risico's op werk: Fysiek of emotioneel zwaar werk, intimidatie of pesten op werk (ongewenst gedrag), vermoeidheid, taal- of communicatie problemen en gebrek aan sociale steun of autonomie

PERSPECTIEVEN OP ARBEIDSONGEVALLEN

- Nauw begrip arbeidsongevallen
- Nadruk op kwantificeren (tellen en registreren) van arbeidsongevallen
- Veel systemen, protocollen, richtlijnen, certificeringen voor veilig en gezond werken
Dat is toch goed?
- Risico's: schijnveiligheid, angst om te melden, onduidelijkheid & bureaucratie, geen inzicht in de achterliggende factoren (context)
- Kloof tussen theorie en praktijk:
Belang van onderzoek in de praktijk en vanuit het perspectief van werkenden, slachtoffers en nabestaanden

Model van Saldaña et al. (2003) over het belang van een brede kijk op arbeidsongevallen

Individuele misstappen
versus
collectieve verantwoordelijkheid

PERSOONLIJKE ERVARINGEN

- Verslechterd (fysiek en mentaal) herstel en re-integratie
- Uitsluiting

Gebrek aan **erkenning, begrip** en **ondersteuning**

Arbeidsongeval
zorgt voor
verschillende
vormen van letsel:
lichamelijk,
financieel sociaal en
emotioneel

Druk om de **juiste ondersteuning** te ontvangen en het ongeval - en/of de ernst ervan - te **bewijzen**; anderen te moeten **'overtuigen'**

Stress, spanning, gevoelens van wantrouwen en verdriet:
additioneel leed

Bureaucratische processen
(regels, procedures, administratie)

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

- Arbeidsongevallen écht begrijpen en écht voorkomen: Daar is nog veel terrein te winnen
- Slachtoffers en nabestaanden: de nasleep van arbeidsongevallen vraagt om verbetering
- Een vernieuwd perspectief is daarom van belang
- Meer onderzoek is nodig om een beter begrip te krijgen van de relevante factoren in zowel de arbeidsorganisatie als in de nasleep van een arbeidsongeval.
- Hierbij is belangrijk:

Oog voor de context i.p.v.
focus op
kwantificeren/registreren

Aandacht voor de
perspectieven van werkenden,
slachtoffers en nabestaanden

Meer maatschappelijk
bewustzijn en erkenning

Aanbeveling 1

Meer empirisch onderzoek, meer aandacht in onderzoek voor de perspectieven van werkenden, slachtoffers en nabestaanden.

- Naar specifieke thema's (bijv. flexwerkers/uitzendkrachten, compensatiebehoeften, erkenning, ongevallen tijdens woon-werk verkeer etc.)
- Via nieuwe onderzoeksprojecten, in samenwerking of ondersteuning van bestaande of opstartende studies/projecten

Aanbeveling 2

Ondersteuning vanuit de Stichting Arbeidsongevallen gericht op:

- Kennis verspreiden / ervaringen delen om bewustzijn in de samenleving te vergroten (campagnes, workshops, lezingen)
- Professionalisering van praktische ondersteuning aan slachtoffers en nabestaanden (methoden voor herstel)

Wetenschappelijk relevant ↔ Maatschappelijk relevant

VRAGEN OF OPMERKINGEN

